

<h2>Konfuzno me je upitao o svom halu? Da li se on ra?una u muslimane? Ili pak u red nevjernika i mu?rika? Pro?ao je kroz jedno te?ko psiholo?ko stanje zbog ostavljanja namaza mjesecima, i to mu se desilo vi?e puta, nakon ?ega je o tome upitao u?enjake u svom mjestu, te su neki od njih odgovorili kako je on nevjernik i otpadnik, pritom mu stavlju?i u obavezu iznovno vra?anje prisegi i imanu, kao i ponovno izgovaranje ?ehadeta? Bilo je i onih koji su mu odgovorili suprotno, onih koji su ga pozvali na brigu i ?uvanje kao i naklanjavanje izostavljenih namaza i iskreno pokajanje Allahu...</h2> <p style="text-align: justify;">Drugi su se zadovoljili pozivaju?i ga na istikamet ? ustrajnost i pove?anje nafila ne nare?uju?i mu pritom nadokna?ivanje propu?tenih namaza.</p> <p style="text-align: justify;">Njegovo pitanje me podsjetilo na govor koji sam slu?ao od pojedinih uva?enih u?enjaka kako se onaj koji izostavi samo jedan namaz u njegovom vremenu smatra nevjernikom koji je time iza?ao iz milleta, i kao takav se ne?e gasuliti, niti u ?efine spremiti, takvome se ne klanja d?enaza niti se ukopava u muslimansko mezarje, ve? ?e se baciti u divljini poput kakve le?ine, a mo?da ?e se prekriti zemljom kako ga ne bi rastrgli kakvi psi!</p> <p style="text-align: justify;">Dono?enje ovakvog propisa i izricanje mi?ljenja o nevjerstvu pojedinca koji ostavlja namaz predstavlja mi?ljenje sastavljeno od skupine odabranih stavova. Otuda ne vjerujem da mi?ljenje formulirano na ovaj na?in mo?e biti utemeljeno na stavu nekog poznatog ashaba ili imama iz reda ispravnih prethodnika. Tako?er, nije zabilje?eno da je iko od muslimana, ?iji se govor uva?ava a djela slijede, postupao po ovom mi?ljenju. Oni koji zastupaju ovakvo mi?ljenje zasnovali su ga prije svega na stro?ijem stavu, a to je da je ostavlja? namaza nevjernik, ?to je jedno od dva mi?ljenja po ovom vjerskom pitanju.</p> <p style="text-align: justify;">Ve?ina u?enjaka zastupa mi?ljenje da je ostavlja? namaza po?inic velikog grijeha i da ostavljanjem namaza ?ini ogromni prijestup, me?utim takvu osobu ne smatraju nevjernikom koji izlazi iz milleta ? vjere. Ovo je pravac Malika, ?afije, Ebu Hanife kao i rivajet od imama Ahmeda, a En-Nevevi spominje da je ovo pravac ve?ine u?enjaka iz reda prethodnika i potonjih generacija. Ovaj stav se podupire brojnim dokazima, a od njih i hadisima o "nadi", poput: "Onaj koji ka?je da nema drugog bo?anstva mimo Allaha, iskreno iz srca, u?i ?e u D?ennet." Ovo je poznati i ?iroko rasprostranjeni hadis koji se nalazi u zbirkama "Sahiha" i "Musnedima".</p> <p style="text-align: justify;">Jedan od tih hadisa jeste i Poslanikov, alejis-selam, hadis u kojem govori o Abdullahu ibn D?ud'anu i kako mu djela ne?e biti prihva?ena jer "on nikada nije rekao: 'Gospodaru! Oprosti grijeh moj na Danu zasluge!'?", ne spomenuv?i pritom ni?ta mimo navedenog.</p> <p style="text-align: justify;">Tako?er, ovaj stav podupire da je osnova ?ovjeka ostajanje na onome na ?emu jeste, (u ovom slu?aju da je musliman) kao i da iz toga ne izlazi osim jasnim jekinom (ubje?enjem) u kojem nema primjese bilo kakve sumnje.</p> <p style="text-align: justify;"><span

Drugo mišljenje po ovom pitanju je opoznati stav, koji je ujedno i vjerodostojno predanje od imama Ahmeda, koje još zagovaraju Ishak, Ibnul-Mubarek i drugi, dokazujući to vjerodostojnim dokazima, od kojih je i hadis: "Ugovor koji je između nas i njih je namaz. Ko ga ostavi, počinio je nevjerstvo", kao i hadis: "Zaista je između ovjeka i između ljudi i nevjerstva ostavljanje namaza." Neki su ovo mišljenje pripisali svim ashabima po konsenzusu (jednoglasan stav, op. prev.), međutim to pripisivanje je problematično, jer su imami koji zagovaraju mišljenje da to nije nevjerstvo svakako učeniji po pitanju konsenzusa ashaba ili Poslanikovih drugova, od ostalih. Stoga, kada bi po ovom vjerskom pitanju postojao konsenzus ashaba, niko od njih ne bi se usudio suprotstaviti i zauzeti stav suprotan tom konsenzusu.

A dobro je poznato da su prilikom prenošenja konsenzusa zastupljene kojekakve vjerovatnoće, stoga je imam Ahmed rekao: "Onaj koji zagovara konsenzus je lažac, jer su se možda razili a da zagovara? to ne zna." Ovim se ukazuje na vjerovatnoću da onaj koji prenosi konsenzus ne poznaje razilaženje u vjerskom pitanju, uz mogućnost postojanja istog bez njegovog saznanja o tome.

Konsenzus po ovom pitanju uzet je iz predaje Abdullahe ibn Ukeika koji je rekao: "Muhammedovi, sallallahu alejhi ve sellem, drugovi nisu smatrali da je ostavljanje bilo kojeg djela nevjерstvo osim namaza."

Razilaženje po ovom pitanju je opoznato i provere još od vremena prvih prethodnika i nema mogućnosti za dopunjavanje ili odbacivanje istog.

Imam Ez-Zuhri, koji je riznica znanja Poslanikove prakse i govora ashaba, a koji je ujedno i predstavnik drugih po ovom pitanju, nije zastupao stav o nevjerstvu ostavljača namaza niti stav o ubijanju ostavljača namaza, već je smatrao da će se kazniti (t'azirom) zatvaranjem ili drugom kaznenom mjerom sve dok ne počne klanjati. (Pogledati: El-Begavi, "Uherhus-sunne", 2/180)

Bez obzira da li nemo reči da su imami koji su postupali suprotno spomenutom konsenzusu to radili iz svog ubjeđenja da konsenzus nije pritvrđen ili su ga pak smatrali nesigurnim (zanni) konsenzusom, ili su protumačili da se njime aludira na "malo nevjerstvo" koje počinjaju ne izvodi iz vjerskih okvira, kao što je istim izrazom spomenuto u mnogtvu drugih vjerskih pitanja...., injenica je da je razilaženje poznato još kod prethodnika, kao i da imami, učenjaci poput ovih ne mogu a da ne poznaju konsenzus po pitanju jednog velikog vjerskog pitanja kao što je pitanje ostavljanja namaza i da nije moguće prebacivati ovo vjersko pitanje sa razine "sporednosti i pitanja u kojem ima razilaženja" na stepen "osnovnog i ideološko-akidetskog" pitanja.

Ovaj tekst nije naučeno istraživanje, niti elaboracija, a ni mjesto navedenja dokaza, nego se ovim tekstrom želi utvrditi da je ovo vjersko pitanje u kojem postoji vidljivo razilaženje, kao i da većina od četverice imama koji se slijede ne zastupaju stav o nevjerstvu ostavljača namaza, kojim bi dotični izlazao iz okvira vjere. Prema tome, onaj koji je naveo govor koji smo spomenuli na početku teksta uzeo je strojno

mi^ljenje i izabrao je mi^ljenje o nevjerstvu, me?utim nije se time zadovoljio ve? je na to dodao jo^l jedan stro^lji izbor, ^lto ?emo studiozno obrazlo^liti u sljede?em tekstu.</p> <p style="text-align: justify;">Lejh Selman el-'Aude, 12. rebi'u-l-evvel 1433. / 4. februar 2012.</p> <p style="text-align: justify;">Prijevod: Miralem Misini, student na Islamskom univerzitetu u Medini</p> <p style="text-align: justify;">minber.ba
</p>